

(olanaceae) Ἦπ. Ἰδ. ΠΓεννάδ. 1022 κέξ. Συνών. *καρασούλλι*. 2) Τὸ φυτὸν σῦριγξ ἢ κοινὴ (syringa vulgaris) ἢ κερατέα ἢ ἔλλοβος (ceratonia siliqua) Ἦπ. Λεξ. Βυζ. Ἰδ. ΠΓεννάδ. 943. Συνών. *ἀγραβάνι*, *κουτσουπέα*, *σύριγγα*. 3) Τὸ δένδρον κερκίς ἢ κερωνιοειδὴς (cercis siliquastrum) Δαρδαν. Κωνπλ. Λεξ. Βυζ. Περίδ. Ἰδ. ΠΓεννάδ. 502. Συνών. *κουτσουπέα*.

ἀγραβάνι τό, Ἦπ. — Λεξ. Βυζ. Περίδ. *ἀγραβάνι* π.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *erguvan*. Πβ. GMeyer Etym. Wört. D. Spr. 161. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Τὸ φυτὸν σῦριγξ ἢ κοινὴ (syringa vulgaris) ἢ κερατέα ἢ ἔλλοβος (ceratonia siliqua). Συνών. *ἀγραβανισιά* 2.

ἀγραβανί τό, ἀμάρτ. *ᾠραβανί* Θράκ. (Καλαμ.) *ἀγριβανί* Λέσβ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀγραβανίς*.

1) Τὸ βαθὺ ἐρυθρόν χρώμα (ἀπὸ τοῦ χρώματος τοῦ καρποῦ τῆς *ἀγραβανισιάς*, ὁ ἰδ.) Λέσβ. κ. ἄ. 2) Χρώμα μελανόφαιον Θράκ. (Καλαμ.) [**]

ἀγραβανιάζω ἀμάρτ. *ἀγριβανιάζου* Λέσβ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀγραβανίς*. Ἰδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν Ἀθηνῶν 26 (1914) Λεξικογρ. Ἀρχ. 65.

Λαμβάνω χρώμα *ἀγραβανί*, ὁ ἰδ., γίνομαι κατέρυθρος.

ἀγραβανίς ἐπίθ. ἀμάρτ. *ἀγριβανίς* Λέσβ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀγραβάνι*.

Ὁ ἔχων χρώμα *ἀγραβανί*, ὁ ἰδ., ὁ ἔχων τὸ πρόσωπον κατέρυθρον ἐξ ὀργῆς ἢ πυρετοῦ Λέσβ.

ἀγραβάρω Κεφαλλ. Παθ. *ἀγραβάρομαι* Ζάκ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *aggravare*.

1) Ἀπροσ. μὲ *ἀγραβάρε*, σὲ *ἀγραβάρε* κτλ., μὲ στενοχωρεῖ κτλ. Κεφαλλ.: Σὲ *ἀγραβάρε* νὰ πληρώσης λιγάκι ἀκριβά, μὰ τότες δὲν θὰ πάρῃς καλὸ πρᾶγμα (συνών. φρ. σοῦ *κάνει κακὸ*) Κεφαλλ. 2) Παθ. ἐπιβαρύνομαι Ζάκ.

ἀγράβιο τό, Ζάκ.

Τὸ Ἰταλ. *aggravio*.

1) Φορολογίαι, ἐπιβαρύνσεις ἐπὶ κτήματος, αἱ νομικῶς λεγόμεναι δουλεῖαι. 2) Δικαιώματα, προνόμια.

ἀγραμάδα ἢ, Μακεδ. (Πάγγ. Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *agraman*. Ἰδ. *ἀγραμᾶς*.

1) Περίβολος ἀγροῦ, κήπου, οἰκίας κττ. Μακεδ. (Πάγγ.): Ἐπισὶ ἢ *ἀγραμάδα* ᾗς τὸν χουράφι μας. 2) Σωρὸς μικρῶν λίθων Μακεδ. (Χαλκιδ.)

ἀγραμᾶς ὁ, Ζάκ.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *agraman*.

Εἶδος ποικίλματος κροσσωτοῦ.

ἀγραμμάτευτος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ. Οἶν. κ. ἄ.) *ἀγραμμάτιφτος* Μακεδ. (Νάουσ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **γραμματευτός* <*γραμματεύω*.

Ὁ μὴ μαθὼν γράμματα ἐνθ' ἀν.: *Ἀγραμμάτευτος ἐν Οἶν. Εἵμασι ἀγραμμάτιφτοι κόσμοι* (ἀγράμματοι ἄνθρωποι) Νάουσ. Συνών. *ἀγραμμάτιστος*.

ἀγραμματησιᾶ ἢ, Λεξ. Κομ. *ἀγραμματ'σιᾶ* Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Ὡς ἀπὸ τοῦ ἐπιθ. **ἀγραμμάτητος*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ἀγραμματωσύνη, ἀπαιδευσία. Συνών. *ἀγραμματωσιᾶ*, *ἀγραμματωσύνη*.

ἀγραμμάτιστος ἐπίθ. Ἰων. (Κρήν.) Πόντ. (Οἶν. Τραπ.) Σῦρ. — Λεξ. Περίδ. *ἀγραμμάτιστους* Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **γραμματιστός* <*γραμματίζω*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ὁ μὴ γινώσκων γράμματα, ἀγράμματος, ἀπαιδευτος ἐνθ' ἀν.: *Τιδὲν κ' ἐξέρ'*, *ἀγραμμάτιστος ἐν'* (τίποτε δὲν ἠξεύρει, εἶναι ἀγράμματος) Τραπ. Συνών. *ἀγραμμάτευτος*.

ἀγράμματος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) *ἀγράμματα* Τσακων.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. *ἀγράμματος*.

Ὁ μὴ γινώσκων γράμματα, ἀπαιδευτος ἐνθ' ἀν.: *Ἀφῆσε τὰ παιδιὰ του ἀγράμματα κοιν. Ἀγράμματα ἐπόμεινανε τὰ γαρδέλλᾶ μουνα* Ὁφ. || Φρ. *Τὴν ἔπαθα σὰν ἀγράμματος* (ἐπὶ παθήματος προελθόντος ἐκ στοιχειώδους ἀδεξιότητος ἢ ἀσυνεσίας. Ἡ μεταφορὰ ἴσως ἐκ τῶν ἐγγράφων συμφωνιῶν, καθ' ὧς οὐχὶ σπανίως πονηροὶ τινες ἡπάτων τοὺς ἀγραμμάτους) λογ. κοιν. || Γνωμ. *Ἀνθρώπος ἀγράμματος ξύλον ἀπελέκητον λόγ. κοιν. Ἀνθρώπου ἀγράμματα καὶ ἀπελέκατε* Τσακων. (ἰδ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,279). *Πλούσιος ἀγράμματος, πρόβατο χρυσόμαλλο* Πελοπν. (Λάστ.)

ἀγραμματωσιᾶ ἢ, ἀμάρτ. *ἀγραμματουσιᾶ* Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀγράμματος*.

Ἀγραμματωσύνη, ἀπαιδευσία: *Τί ἀγραμματουσιᾶ ποῦ ἔχ' αὐτὴ ἢ γραιά!* Συνών. *ἀγραμματησιᾶ*, *ἀγραμματωσύνη*.

ἀγραμματωσύνη ἢ, κοιν. *ἀγραμματωσύνᾳ* Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀγράμματος*.

Τὸ μὴ γινώσκων γράμματα, ἀπαιδευσία. Συνών. *ἀγραμματησιᾶ*, *ἀγραμματωσιᾶ*.

ἀγράμπελη ἢ, *ἀγριάμπελη* Πελοπν. (Ἀνδρίτσ.) Σίφν. κ. ἄ. *ἀγράμπελη* σύνηϋ. *ἀγράβελη* Κεφαλλ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. *ἀγριάμπελος*.

Φυτὰ τῆς τάξεως τῶν βατραχιωδῶν (ranunculaceae) τοῦ γένους τῆς κληματίδος (clematis), κληματώδη ἐλισσόμενα, ὅμοια πρὸς τὰ ἀγριοκλήματα ἐνθ' ἀν. Ἰδ. ΘΧελδράιχ 3 καὶ ΠΓενναδ. 517: Ποιήμ.

Λέγ' ἢ *ἀγράμπελη μυριανθισμένη*

ᾗς τὸν ἄγριο πλάτανο ποῦ τὴ θωρεῖ

ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2,257 (ἐκδ. Μαρσλῆ)

Ποῦ ἀνοίγουν τὰ τριαντάφυλλα κ' οἱ δάφνες ἀνασαίνουν

κ' ἢ ἀνθισμένη ἀγράμπελη ἀπὸ τὸ βράχο σκύβει

ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 1,216. 1) Κληματὶς ἢ κινερώδης (clematis cirrhosa), ἢ τοῦ Διοσκορ. κληματίτις καὶ πιθα-

νῶς ἢ τοῦ Θεοφρ. ἀθραγένη ἔνθ' ἄν. Συνών. ἀγριαμπελειά, ἀγριαμπελίνα, ἀμπελίνα, κλωστρός, πλοκάδι, στρουῖνος. 2) Κληματὶς ἢ φλογερά (clematis flammula), τῆς ὁποίας οἱ χλωροὶ ἀνθοφόροι κλάδοι τιθέμενοι παρὰ τὸ στόμιον σάκκων περιεχόντων γεννήματα, προφυλάσσουν αὐτὰ ἀπὸ τὰ ἔντομα Κεφαλλ.: Ἄσμ.

Ἐβγῆκες τὴν πρωτομαγιά νὰ δροσιστῆς, κυρά μου,
νὰ μάσης τὴν ἀγράδελη, νὰ κάψης τὴν καρδιά μου.

Συνών. ἀγριαμπελίδα, ἀλογάκι. 3) Κληματὶς ἢ λευκάμπελος (clematis vitalba) ΠΓεννάδ. ἔνθ' ἄν. Συνών. χελιδονξά. [**]

ἀγραντολόγιστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀγραδολόγιστος
Ἄνδρ. ἀγραντολόιστος Κίμωλ. Μεγίστ. ἀβροδολόιστος Ἄνδρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ *γραντολογιστὸς <γραντολογῶ.

1) Ἐπὶ ἱστίου, ὃ μὴ περιεγραμμένος μὲ γραντί, ἥτοι σχοινίον, ἵνα μὴ σχίζεται ἔνθ' ἄν.: Ἀγραντολόιστο παννὶ Κίμωλ. 2) Μεταφ. ὃ ἀπειρόκαλος τὴν περιβολήν, ὃ ἀκανόνιστος τὴν σωματικὴν διάπλασιν Κίμωλ. β) Ἀγροῖκος, σκαιὸς τοὺς τρόπους Ἄνδρ.

ἄγραντος ἐπίθ. Παξ. ἄγραδους Μακεδ. (Χαλκιδ.) ἀίγραντους Μακεδ. ἄγραστος Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *γραντὸς <γραίνω.

1) Ἐπὶ τῶν ἐρίων κττ. ἄξαντος, ἀλανάριστος, μήπω παρεσκευασμένος πρὸς κλῶσιν Μακεδ. (Χαλκιδ. κ. ἀ.) Παξ.: Τὰ μαλλιά εἶναι ἄγραδα Χαλκιδ. Ἐχομον καὶ τὸ μαλλὶ ἀκόμα ἄγραντο Παξ. 2) Ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων κττ. ἄφθαρτος Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Τραπ.): Τὰ λώματα μ' ἀκόμαν ἄγραστα εἶναι (λώματα = ἐνδύματα) Τραπ. Ἀγραστα εἶναι ἀκόμηρο τὰ τῶαρούσά μ' Ὁφ. Ντό ἄγραστον καμίσ' εἶς! (καμίσ' = ὑποκάμισον) Τραπ. Ἀγραστον ν' ἀπομένη! (ἀρά. Συνών. φρ. νὰ μὴ φτάσης νὰ τὸ λειώσης!) Κερασ. Συνών. ἄλειωτος.

ἀγραπάτσωτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀκραμπάτσουτους Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *γραπατσωτὸς <γραπατσώνω.

Ὁ μὴ λαβὼν ἀμυχὰς διὰ τῶν ὀνύχων ἢ ἀκανθῶν ἢ ὀξέος ὀργάνου.

ἀγραπόδης ὁ, ἀμάρτ. ἀγραπ-πέτης Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. ἀγραπόδιν.

Ἀλέκτωρ ἔχων πτερὰ κατὰ τὸ γόνυ.

ἀγραποδὺς ἢ, Κεφαλλ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐς. τριποδία ἢ ὑποχωρητικῶς ἐκ τοῦ ἀγραποδίζω παρὰ τὸ τριποδίζω, περὶ οὗ ἰδ. ΒΦάβην ἐν Ἀφιερ. εἰς ΓΧατζιδ. 117.

Μέγα βῆμα, διασκέλισμα: Μὰ κειὸ πὰς κᾶτι ἀγραποδιές ποῦ δὲ δορῶ νὰ σ' ἀκ' λουθάω.

ἀγραπόδιν ἐπίθ. οὐδ. Κύπρ. ἀγραπ-πέτιν Κύπρ. ἀδραπ-πέτιν Κύπρ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ οὐς. τριπόδι παρὰ τὸ τρίποδον, περὶ οὗ ἰδ. ΒΦάβην ἐν Ἀφιερ. εἰς ΓΧατζιδ. 117. Οἱ λοιποὶ τύποι παρετυμολογικῶς διὰ λήθην ἐτύμου.

Τὸ ταχέως πηδῶν, μόνον ἐν αἰνίγμ. ἢ καθαρογλωσσ.:

Πτεινάριν ἀγραπόδιν, | ἀγραποπαπιροπόδιν,
κατσαρόσπορον συνάει. | Μὰ τὸν αἶν Ἐρμογένην,
ἄν μαντέρης εἶντα ἔνι

(ἢ ἀνεμοδοῦρα).

Πτεινάριν ἀγραπ-πέτιν | ἀπ-πηῖ βραμοὺς τῶαί ρέσσει
| δώματα τῶαί κατεβαίνει

(ἐπὶ τοῦ ἀλέκτορος). Συνών. ἀγραποπαπιροπόδιν.

ἀγραποπαπιροπόδιν ἐπίθ. οὐδ. Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγραπόδιν.

Τὸ ταχέως πηδῶν. Ἡ λ. ἐν καθαρογλωσσ. Συνών. ἀγραπόδιν.

ἀγραποπετειναρέτιν τό, Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐς. ἀγραπ-πέτιν, δι' ὃ ἰδ. ἀγραπόδιν, καὶ πετειναρέτιν.

Τὸ ταχύπουν μικρὸν πετεινάρι. Ἡ λ. ἐν καθαρογλωσσ.

ἀγραποπετεινάριν τό, Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐς. ἀγραπ-πέτιν, δι' ὃ ἰδ. ἀγραπόδιν, καὶ πετεινάρι.

Ἀγραποπετειναρέτιν, ὃ ἰδ. Ἡ λ. ἐν καθαρογλωσσ.

ἀγραστερὸς ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀγραστερὸς Κύπρ. ἀρκαστερὸς Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. ἀγράστι.

Ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, ὃ περιέχων πολλὴν ἄγρωσιν: Τοῦν' τὰ χωράφκια ἔν' ἀρκαστερά.

ἀγράστης ὁ, ἀμάρτ. ἀρκάστης Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. ἀγράστι.

Τὸ φυτὸν ἀγράστι, ὃ ἰδ.

ἀγράστι ἢ, Καπ. (Σίλ. Σινασσ.) Πόντ. (Ἄμισ.) ἄγραστι Κύπρ. ἄρραστι Κύπρ. ἄρραστι Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐς. γράστις ἢ κράστις.

Τὸ φυτὸν κυνόδους ὃ δάκτυλος (cynodon dactylon). Συνών. ἀγριάδα (I) 5 α.

ἀγρατσάνιστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀκρατσάν'στους Μακεδ. ἀγκαρτσάν'στους Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *γρατσανιστὸς <γρατσανίζω.

Ὁ μὴ παθὼν ἀμυχὰς ὑπὸ ὀνύχων ἢ ἄλλου τινὸς τέμνοντος: Ἐμεινις ἀκρατσάν'στους. Συνών. ἀγρατσούνιστος.

ἀγρατσος ἐπίθ. Σίφν.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐς. γκράτσια.

Ἀχαρις, ἀηδής: Ἀγρατσος, καμένε, ποῦ 'σαι! Ἀγρατσος ποῦ 'ναι καὶ δὲν τὸ ξέρει! Συνών. ἄγαρδος 2, ἄνοστος, σαχλός.

ἀγρατσούνιστος ἐπίθ. σύνθηθ. ἀγρατσούνιγος Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *γρατσουνιστὸς <γρατσουνίζω.

Ἀγρατσάνιστος, ὃ ἰδ.: Ἡ γάττα κἀνένα δὲν ἄφησε ἀγρατσούνιστο.

